

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

8. De secunda causa excusante à leiunij obligatione, quæ est Labor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

alimento non semel absumpto. Vnde Ecclesia eos obligare non intendit etiam si a loqui futura essent vitia ieiunia pro moribus carnis coercendis. Quia non intendit directè omne, quod vile; sed vult etiam quod non sit nimis onerosum.

77 Tenebuntur tamen pueri & adolescentes ante vigesimum annum ieiunare diebus præscriptis in Iubilei Bulla, si velint eum lucrari. Vel si ieiunium à Confessario pro satisfactione sacramentali imponatur. &c. Quia in his casibus virget specialis ratio, ob quam non debet illa ætas excludi. Sanch. lib. 5. consil. c. 1. dub. 2. n. 6. Saneius in select. d. 54. n. 6. Fagundez præc. 4. libr. 1. capit. 8. numer. 5. Palqualig. decis. 147.

78 Post septennium adepto rationis usu ad post ratio. qualitatem ciborum in die præhibito obligatur. Quia præcepto negativo de non edendis cibis quatuordecim homines adstringuntur, postquam ad rationis peruenierint usum, nisi alia iusta excusatione sentiat ex causa. Omnes communiter.

79 Licetum est ministrare carnes infidelibus, quando prohibentur. Quia infideles legibus Ecclesiasticis non subiacent, unde non est eis nefas comedere carnes in quacunque die, ac proinde ministrans ad aliquid non concurrit illicitum. Sanci in select. d. 51. num. 3. Diana p. 1. tract. 9. resol. 42. Caspensi. tract. de cib. d. 4. num. 25. Sanch. l. 1. sum. c. 12. n. 9. Palqualig. decis. 50.

CAPVT VII.

De secunda causa excusante à ieiunij obligatione, quæ est Labor.

80 Excusatur quis, etiam si prævidet, voluntarium aborem. **Q**uia vbi secunda à ieiunio excusans est Labor, quo cum laboranti unica refectio non sufficit. Etiam si quis laborem ineat prævidens quod sit superuentura lassitudo eum impotentem ad ieiunandum reddens. Quia præceptum hoc obligat tantum ad abstinentiam secundum talem formam præscriptam: non autem ad conseruandas vires corporales, ita ut quis ieiunare valeat. Bonac. tom. 2. d. 2. q. 8. pun. 1. n. 16. Lublin p. 1. sum. v. ieiunium, n. 29. Diana p. 1. tract. 9. resol. 40. & 52. Sanci in select. d. 54. num. 14. & 20. Laym. lib. 4. tr. 8. cap. 3. num. 5. Sanch. l. 5. consil. c. 1. dub. 7. Palqualig. decis. 117.

81 Eximuntur quotquot suo labore victitant, Et qui la- cum quo ieiunium aptè consistere nequit: v. g. bore suo, Agricola, Fabri ferrarii, monetarum cutores, cum quo iei- omnesque operarii qui artes laboriosas exer- iunium ab- cent, vt textores: requirit enim hæc ars ma- te consistere, etiam continuè corporis agitationem, maxime nequit, vi- quando panni siue lanei siue linei, siue serici &c. textuntur. Furnarij quia furnaria ars est valde laboriosa, & vires robustas requirit. Satores conficietes calceos. Coqui, qui pro pluribus habet fercula præparare, ita vt fere totum diem in eiusmodi præparatione insistant, maxime cum ex igne, cui continuè assistunt, corpus modice lassetur. Molitores per totum diem molentes, qui deportant triticum im ponuntque

molendino, colligunt farinam & asportant quia magnus, eo inuolue labor ad ea præstata requiritur, si autem semel aut bis importet molendino triticum, & in modica quantitate farinam colligant, non excusantur. Fullones, Lanarii, Coriarii, quia hæc artes nimium sunt laboriosæ, si per seipsos, omnia artis ministeria exercent: si tamen leuia quedam obirent, & laboriosa facerent geri per alios, causa non ieiunandi cessaret. Circueuntes Ciuitatē cum mercibus venalibus liberi erant, si per totā diē circueant: quia iis, qui pedites iter agunt, comparantur. Palqualig. decis. 190. 196. 197. 298 & c. Lessi. l. 4. c. 2. Bonac. de præc. Eccl. d. ult. q. 1. pun. ult. a. n. 8. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. Nauar. sum. c. 21. n. 16. Lezana v. ieiunium, n. 8. Diana p. 1. tract. 9. resol. 7. 9. & c. Saneius in select. d. 54. n. 14. & 15.

82 Quod quidem est verum etiam si huiusmodi artifices diuites sint, & aliunde victum, & con- etiam si tu- sueta familiæ commoda habeant. Sic declarat iusmodi Eugenius IV. anno 1440. Opifices (ait) suas artes ipsæ diu, exercentes, aut soloni colendis, ferendisque agris, re. sint. aut aliis eiusmodi rebus operam dantes, siue sint diuites siue pauperes, ad ieiunia sub peccato mortali non tenentur. Nauar. sum. cap. 21. numer. 16. Syluest. verb. ieiunium, q. 9. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. n. 25. & 16.

83 Certe operarij huiusmodi non solum à ieiunio excusantur eo, quo laborant, die: verum etiam eo die, quo intermittunt laborem, vt. g. tunc labori. si dies festus interueniret. Quia & præcedenti, & subsequenti labori mos est gerendus, in naturæ subsidium. Quod intelligo, quando vno aut altero die contingat, ab opere laborioso cessare: nam si cessatio longior existeret tunc diebus intermediis excepto primo & ultimo, præceptum virgeret. Medina sum. l. 2. c. 14. §. 10. Diana p. 1. tract. 9. resol. 9. Sanchez l. 5. consil. c. 1. dub. 7. num. 10. Palqualig. decis. 293. Sylui. 2. 2. q. 147. art. 4.

84 Excusantur iter pedestre conficientes Quia continuis ille motus exigit, vt abundantes animales instrumentis queis exercetur minister spiritus, quod non poterit per vicam refectionem præstari. Tolet. l. 6. c. 4. n. 2. Bonac. de præc. Eccl. dub. ultim. question. 1. pun. ult. n. 10. Nauar. sum. cap. 21. n. 16. Sanci in select. d. 54. num. 21.

85 Iter autem in curru gerentes regulariter non excusantur. Quia modico illo labore vires non atteruntur. Nec equitantes sunt immunes, quando iter est breue & placidus equus, facili gressu & sine agitatione incedens. Si autem iter plurium dierum sit, & præsertim in æstate immunis erit equitans à ieiunio, etiam ab itineris initio. Quia non est solum præsens status, sed etiam futurus attendendus. Filliuc. tr. 27. p. 2. n. 122. Bonac. de præc. Eccl. d. v. q. 1. pun. ult. n. 11. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. nu. 17. Sylui. 2. 2. q. 147. a. 4.

86 Non excusantur à ieiunio artifices, quorum labor est exiguus, vt sunt pictores, sculptores, præsertim illi, qui non per diem totam sed tantum aliquam partem, & potius recreationis causa huius exercitamentis opera impendunt. Quia nulla excusationis adest causa, cum ex longa ac continua attentione corpus non atteritur. Laym. libr. 4. tr. 8. c. 3. num. 3. Sanci in select. dub. 54. num. 16. Diana part. 1. tract. 9. resol. 8.

Sartores

Sect. I. De Præcep. IV. Recep. Sentent. 79

87 Sartores, & barbitonfores non eximuntur. Quia horum exercitamenta vires nō exhauriunt. Lessi. lib. 4. cap. 2. num. 43. Tolet. libr. 6. m. 16. Bonacin. dub. ultim. quest. 1. punct. ultim. numer. 12.

88 Scholares ad ieiunium tenentur. Quia si non possunt ieiunare, debent extraordinarium regulæ studij laborem remittere, vt valeant satisfacere præcepto. Azor. part. 1. lib. 7. cap. 17. quest. 8. Molfel. part. 1. summ. tractat. 10. cap. 4. num. 43. Bonacin. dub. ultim. quest. 1. punct. ultim. numer. 12. Profecto quando studium est continuū præcipue si in Reipublicæ cedat utilitati, verbi gratia, in Advocato, causam esse sufficientem existimo, vt ieiunij obligatio solvatur. Quia studium huiusmodi magis debilitat corpus, quam quodlibet mechanicum exercitium.

89 Denique omnes, qui officio suo fungi nequeunt cum ieiunio, excusantur etiam si labor non sit nisi ingenij. Quia parum refert, qualis sit labor, si nō patitur secum ieiunij vltim. Et quia labor ingenij assolet laborem corporis ad afflictionem, & debilitatē ingerēdam longo intervallo superare. Bonacin. de præcep. Eccles. dub. ultim. quest. 1. punct. ultim. num. 10. Pasqualig. decis. 325. Angles de ieiun. quest. 6. diff. 10.

90 Scribas, qui per totum diem scribunt, à ieiunio excusantur. Quia labor est ingens ex capitis defatigatione. Diana part. 4. tractat. 4. resolut. 130. Pasqualig. decis. 115. Angles de ieiun. quest. 6. diff. 10. profatus: Tres digiti scribunt cetera membra dolent. Eadem est ratio de Notariis, qui per totum diem laborant transcribendo scripturas. At si vacent componendis instrumentis, à ieiunij onere non absolventur. Quia modicus, & non continuus labor. Gordon. libr. 6. quest. 18. capit. 6. Sanchez lib. 5. consil. cap. 1. dub. 7. Azor. p. 1. lib. 7. cap. 17. quest. 8.

91 Equidem in Typographia non excusantur Prelo typographo à ieiunio typos colligentes. Quia nullus ferè labor mentis interuenit: labor autem corporis, quælibet est moderatus, cum aliq̃ corpore fiat agitatione. Versantes verò prelo omnino excusantur. Quia grauis est labor, cum debeant ducere, ac comprimere prelo. Diana part. 4. tractat. 4. resolut. 134. Gordon. lib. 6. qu. 18. cap. 6.

CAPVT VIII.

De tertia excusante à ieiunio causa, quæ est Pietas.

92 TERTIAM excusandi à ieiunio causam Pietatem assigno. Ob illam excusantur omnes, qui operibus præstantioribus incumbunt, quæ cum ieiunio geri non possunt, qualia sunt opera misericordiæ spiritualia, & corporalia, & Re-

ligionis. Quia præcepta Ecclesiæ non impediunt maius bonum: ita enim bonum præcipient, vt si maioris sit impedimentum boni, obligatio cesset. Hæc Ecclesiæ quidem intentio, quæ sicuti sequitur charitatis directionem, ita semper intendit maiorem Dei gloriam, quæ in maiori bono comparatione minoris reperitur. Opera autem pietatis sunt maius bonum, excellentioris vtique virtutis, quam sit ieiunium. D. Thom. in 4. dist. 15. quest. 3. artic. 1. quest. 2. Sylui. 2. 2. qu. 147. artic. 4. Fagundez præcept. 4. libr. 1. cap. 8. numer. 19. Pasqualig. decis. 339. Sanci. in sele. d. 54. num. 22. Nauart. summ. cap. 2. num. 16. Non autem requiritur, quod ieiunium reddat opus pietatis absolute impossibile; sed sufficit notabilis difficultas in opere huiusmodi, simul cum ieiunio, exercendo.

Hinc excusantur Concionatores qui singulis diebus in Quadragesima, vel qui ter, quaterve in hebdomada concionantur. Quia res excusantur hoc ministerium viuidas requirit vires, quæ ieiunio atteruntur. Secus dixerim de iis qui semel tantum in hebdomada suggestum ascendunt, nisi essent debiles, & delicatæ complexionis; quod quidem prudentis arbitrio remittendum cenfeo. Sylui. 2. 2. quest. 147. artic. 4. Bonacin. de præcep. Eccles. dub. ultim. quest. 1. punct. ultim. numer. 11. Diana part. 1. tractat. 9. resolut. 10. & 11. Sanci. in sele. dub. 54. numer. 17. Lessius libr. 4. capit. 2. num. 42.

Lectores Theologiæ, Philosophiæ, Iuris Civilis, & Canonici, Medicinæ, &c. non sunt excusandi absolute à ieiunio, sed solummodo cum labor est improbus, & debilior complexio, quam quæ suo muneri cum satisfactione obeundo sufficiat. D. Thom. quodlib. 5. a. 18. Fernandez p. 2. c. 8. §. 2. n. 12. Sylui. 2. 2. qu. 147. artic. 4.

95 Confessarij à ieiunio eximuntur, quando commodè ieiunare non possunt. Quia melius, ac vtilius confessiones audire, quam seruare ieiunium, quod non debet esse boni maioris impedimentum. Ast id intellige pro iis diebus tantum, quæ maior ex parte diei id munus nare non exercetur. Profecto opus hoc est valde laboriosum, cum continuam attentionem, mentisque agitationem requirat, tum in interrogandis penitentibus, tum in discernendis peccatis, & circumstantiis, &c. Ast si vel per plures horas Confessarij venialium peccatorum confessiones audiret, non excusaretur. Quia mens non defatigatur. Azor. part. 1. libr. 7. cap. 18. quest. 1. Sà verb. ieiunium, num. 9. Pasqualig. decis. 331. Diana part. 1. tractat. 9. resolut. 10. Lublin. part. 1. summ. verb. ieiunium, numer. 5. Fagund. præcept. quart. libr. prim. capit. octau. numer. 10.

96 Templi ornantes ieiunij obligatione non arctantur. Quia huc illuc discurrent, ornamenta deportantes, scalas ascendunt, & in ornantibus huiusmodi defatigantur: vnde labor ipsorum potest labori artificum æquiparari. Bonacin. præcept. Eccles. dub. ultim. quest. 1. punct. ultim. num. 13. Molfel. part. 1. summ. tractat. 10. cap. 4. n. 42.

97 Excusatur coniux, qui cum ieiunio debitum reddere coniugi non valet. Quia hoc in casu duo præcepta concurrunt, nempe iustitiæ qui cum is